

University of Haifa

Faculty of Social Welfare & Health
Sciences

The Cheryl Spencer Department Of Nursing
Mount Carmel, Haifa 31905

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל
הפקולטה לרפואה ע"ש רפפורט

אוניברסיטת חיפה

הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות
החוג לסייעוד ע"ש צ'ריל ספנסר
הר הכרמל, חיפה 31905

עבודת הנצחה לזכר ניר כהן ז"ל

מגיש : וורוביוב מרט

מלחמת לבנון השנייה הוא השם הישראלי למלחמה שהתנהלה בין כוחות צה"ל לחזבאללה בקיץ 2006 בלבנון ובצפון ישראל. בלבנון מכונה המלחמה מלחמת 34 הימים או מלחמת יולי. המלחמה נמשכה 81 ימים, מהם 33 ימים של לחימה (12 ביולי - 14 באוגוסט) ועוד 48 ימים מהפסקת האש עד ליציאת כל כוחות צה"ל מלבנון (14 באוגוסט - 1 באוקטובר). המלחמה נפתחה בתקיפה ישראלית מאסיבית בעקבות חטיפת חיילי צה"ל על ידי חזבאללה. תוך כדי הלחימה בלבנון המשיך צה"ל גם במבצע גשמי קיץ ברצועת עזה. בישראל, התאריך העברי בו פרצה המלחמה, ט"ז בתמוז, נקבע כיום הזיכרון הרשמי לנופלים במלחמה זו.

שורשיה של מלחמת לבנון השנייה נטועים עוד במלחמת לבנון הראשונה, שנפתחה על ידי ישראל במטרה לסלק את הארגונים הפלסטינים מלבנון. מלחמת לבנון הראשונה הגיעה בשנת 1985 לקיפאון עם הקמתה של רצועת הביטחון - אזור חיץ ברוחב מספר קילומטרים, שנועד להגן על היישובים הסמוכים לגבול. כחמש עשרה שנה לאחר מכן, בתקופה שבה בציבור הישראלי גברו הקולות המתנגדים לשהיית צה"ל המתמשכת ברצועת הביטחון, הורה ראש הממשלה אהוד ברק במאי 2000 על נסיגה מדרום לבנון. לאחר יציאתו של צה"ל, התבסס חזבאללה בדרום לבנון והתחמש בנשק רב שעד אותו זמן לא היה ברשותו-נבנה מערך של רקטות ארוכות טווח וכן טילי נ"ט ונ"מ מתקדמים, זאת לצד הקמת מערך ביצורים מוסווים (שזכו לכינוי "שמורות טבע"). הארגון ניהל עימות מוגבל עם ישראל, עימות שבמהלכו גם ערך מספר פשיטות לתוך ישראל. באחת הפשיטות חטף החזבאללה שלושה חיילים ישראלים בהר דב בשנת 2000. ישראל הסכימה לשחרר כמה מאות אסירים פלסטינים תמורת גופות החיילים ואלוף משנה (במיל.) שנחטף בעת שהותו בחו"ל. בבוקר פתיחת המלחמה, החזבאללה יזם פעולת חטיפה נוספת שבה חטף שני חיילי צה"ל, וזו הביאה לפריצת המלחמה.

כבר מתחילת המבצע, הדגיש ראש ממשלת ישראל אהוד אולמרט שאחת ממטרותיו היא להשיב את כושר ההרתעה של ישראל, ולשבור את המיתוס סביב הצלחת חזבאללה בשנת 2000 בגרימת הנסיגה הישראלית מלבנון. בנאומו בכנסת ב-17 ביולי, הציג אולמרט את יעדיו במסגרת מבצע "שינוי כיוון": שחרור שני החיילים החטופים, אלדד רגב ואהוד גולדווסר, באמצעות לחץ על חזבאללה ועל לבנון, הפסקת אש מוחלטת, פריסת צבא לבנון בכל שטח דרום לבנון, הוצאת חזבאללה מאזור דרום לבנון. הסרה מוחלטת של איום הטילים והרקטות מעל תושבי ישראל. אולמרט גם הדגיש באותו נאום שהממשלה תסייע, באופן מידי, לתושבים מצפון הנמצאים בטווח הטילים. מאוחר יותר שינה אולמרט במעט את היעדים: במקום היעד של הוצאת חזבאללה מאזור דרום לבנון, הוצב יעד מצומצם יותר: הרחקתו מקו הגבול עם ישראל, הריסת מוצביו בקו הגבול, פגיעה בתשתית הצבאית ובמצבת כוח האדם שלו, ואם ניתן גם בהנהגה שלו. בעקבות יוזמות של שרת החוץ ציפי לבני, הסכים אולמרט מאוחר יותר, שישאל תשאף לכך שמלבד פריסה של צבא לבנון, יתפרס גם כוח רב לאומי על הגבול עם ישראל, שימנע מחזבאללה לתקוף את ישראל.

בשלבי המבצע הראשונים (12 עד 18 ביולי), מרבית ההתקפות הצה"ליות התבצעו באמצעות הפצצות מאסיביות של חיל האוויר והפגזות ארטילריה. מטוסי קרב הפציצו מטרות שנקבעו מראש, בהם גם מבני פיקוד ובקרה, שדה התעופה ומבנים אסטרטגיים אחרים וכן משגרי רקטות ומחבלים שאותרו על ידי כלי טיס בלתי מאוישים של חיל האוויר. ב-13 ביולי הטיל צה"ל מצור כללי על לבנון. מטוסי קרב תקפו את נמל התעופה הבינלאומי של ביירות וגרמו לסגירתו. סגר ימי ואוירי מלא הוטלו על לבנון. עד 18 ביולי הצליח חיל האוויר להשמיד את מרבית מערך הרקטות ארוכות-הטווח של חזבאללה.

במקביל, במשך כל שלבי המבצע, הפגיו חיל התותחנים הישראלי שטחי שיגור בדרום לבנון. ככל שנמשכה הלחימה גדל היקף הפעילות הקרקעית של כוחות קרקעים של צה"ל. ב-17 ביולי החלה הריסת מוצבי חזבאללה הצמודים לגדר ההפרדה וחישוב השטח הסמוך לגבול. יומיים לאחר מכן נכנסו כוחות צה"ליים סדירים לתוך לבנון על מנת לטהר כפרים הסמוכים לגבול שבשליטת חזבאללה. במהלך ההתקפה נכנסו יחידות ישראליות לכפר מארון א-ראס והרגה עשרות מחבלים תוך כדי ספיגת אבדות. למחרת, ב־20 ביולי, פתח צה"ל במבצע קורי פלדה 1, בעייתא א-שעב, אך המאמץ הוסט לאחר מכן לעבר מארון א-ראס. במסגרת המשך המבצע, שקיבל את השם "קורי פלדה 2" ב-23 ביולי, כוחות צה"ל נכנסו אל העיירה בינת ג'ביל, שם התנהלו קרבות קשים בהם נהרגו 8 חיילים ולמעלה מ-80 מחבלים. ב-27 ביולי החליט הקבינט הביטחוני-מדיני על גיוס 3 אוגדות מילואים וכבר למחרת גויסו אלפי מילואימניקים בצו 8. ב-29 ביולי התחיל מבצע "קורי פלדה 3" בכפרים נוספים הסמוכים לגבול. ב-30 ביולי לאחר קריסת בית על תושביו בכפר קאנא, וחילוץ 28 גופות, הסכים צה"ל להפוגה של 48 שעות בפעילות האווירית שלו. בעקבות זאת גם החזבאללה הפסיק לירות רקטות לעבר צפון ישראל. רק ב-1 באוגוסט לאחר שהתחדשו שיגורים יומיומים של מאות רקטות לעבר ישראל, אישר הקבינט פעילות קרקעית רחבת היקף, וחטיבות מילואים נכנסו ללבנון ופעלו לאורך כל הגזרה בכפרים הדרומיים. לאחר מכן, יזם צה"ל מבצעים התקפיים בכפרים נוספים כדי לדכא את התנגדות החזבאללה.

ב-11 באוגוסט כאשר כבר הוחלט באו"ם על הפסקת האש, הוחלט על מבצע "שינוי כיוון 11", שהוקפא מספר ימים לפני כן, שבו בפעולת בזק שולשו כוחות צה"ל בלבנון, במטרה לשלוט על כל השטח שמדרום לליטאני. צה"ל שינה את שיטת הפעילות שלו ובמקום לטהר כפר אחרי כפר התמקד בהתקדמות מהירה אל עבר נהר הליטני. בתים שמהם נורתה אש אל עבר חיילי צה"ל, הופצצו מהאוויר או על ידי טנקים. שלוש אוגדות חדרו לעומק השטח, כוחות צנחנים הוסקו בעשרות גיחות והחלה הרחבת הפעולה עד נהר הליטני.

ב-10 וב-11 באוגוסט, החלו כוחות חי"ר בליווי שריון את תקיפתם בעומק לבנון. בגזרה המזרחית בהתקפה המקדימה של "שינוי כיוון 11" - בתקיפת מרג' עיון ומרחב אל-חי'אם ונתקלה בחילופי אש קשים. בימים שלאחר מכן, עסקה העוצבה בחילוץ הפצועים וגרירת טנקים, ולא השלימה את משימותיה. גם כוחות השריון של אוגדה 162 נתקלו בבעיה דומה ועסקו בחילוץ טנקיהם הפגועים ולא במימוש מטרות המבצע. בינת ג'בייל הפכה למוקד הלחימה ששאב לתוכו חיילים רבים. בסופו של דבר, על אף הצהרות שצה"ל כבש את העיירה (חשיבות הכיבוש הייתה סמלית, כי בבינת ג'בייל נאם נסראללה את נאומו "קורי העכביש" על חולשת ישראל) העיירה לא נכבשה סופית עד סוף המלחמה. בקרבות הקשים של המבצע האחרון נהרגו 35 חיילים ונפצעו 410 חיילים. מהצד השני נהרגו 80 לוחמי חזבאללה.

ב-12 באוגוסט קיבלה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 1701 הקוראת להפסקת אש בין הצדדים וזו נכנסה לתוקפה ב-14 באוגוסט. אחרי הפסקת האש אירעו מספר תקריות אש בין צה"ל לחזבאללה (בהן נהרגו 11 לוחמי חזבאללה). ב-13 באוגוסט ניסה חזבאללה לסיים את המלחמה עם מספר התקפות ששמר לסוף המלחמה, אך ללא הצלחה. אחרי הפסקת האש שהחלה ב-14 באוגוסט התמקד צה"ל בעיקר בפעולות חישוב והשמדה של "שמורות טבע": מערכות של מנהרות ובונקרים של חזבאללה ליד הגבול. ב-16 באוגוסט החלו כוחות יוניפי"ל להיכנס לשטח שצה"ל שהה בו, והחלה להתבצע היערכות מדורגת של כוחות צה"ל במקביל לפריסת כוחות יוניפי"ל וכוחות צבא לבנון, שלא פעלו למניעת תקריות עם חזבאללה. ב-1 באוקטובר 2006, יצאו כל כוחות צה"ל מלבנון למעט חלקו הצפוני של הכפר עי'ור. בכל מהלך המלחמה, חזבאללה לא יזם כמעט פעולות התקפיות רחבות היקף משלו, אלא התמקד במענה לתמרונים הישראליים. עיקר תגובתו, מעבר להגנה עיקשת על עיירות בתוך לבנון הייתה בירי

מסיבי של טילים ורקטות על כוחות צה"ל ומטרות אזרחיות בתוך ישראל. באחד המקרים הצליח חזבאללה לפגוע בסטי"ל "אח"י חנית" ובמקרה אחר הפיל מסוק תובלה מדגם יסעור.

סמ"ר ניר כהן (22) ממכבים היה בחור צעיר שסיים צבא, עבד בסוכנות היהודית הדריך קבוצות של בני נוער יהודיים שהגיעו מחו"ל לישראל. הוא אהב מאוד לטייל ברחבי הארץ ואהב לנגן בגיטרה. התכוון להירשם ללימודי הדרכת טיולים, אך זה לא קרא. במקום זה הוא קיבל צו 8 ויצא למילואים בשמחה. בני משפחתו סיפרו: "הוא אמור היה לשרת כחובש אבל הוא אמר למפקדים שלו שהוא מתגעגע לנהיגה בטנק, וכך קיבל את המשימה, שממנה לא חזר." הוא נהרג מפגיעת טיל נ"ט בטנק בכפר עיתא א-שעב. שלושה חיילים נוספים נהרגו יחד איתו כאשר טיל נ"ט שנורה על ידי אנשי חיזבאללה פגע בטנק בו היו החיילים. מדובר בטנק מרכבה סימן 2 אשר גורמים בצה"ל מדווחים שמייד לאחר פגיעת הטיל עלה באש והיה קושי רב להתקרב אליו. סמל ראשון ניר כהן, בן 22 ממכבים נהרג סמוך מאוד ליום הולדתו ה-23. במקום מסיבת יום ההולדת שתוכננה מראש, אולצו בני משפחתו לחלוק לו כבוד אחרון ולצעוד במסע ההלוויה.

חשוב מאוד לזכור אותו, את הגבורה שלו מול האויבים, שנמצאים מסביבנו. אהבה שלו למולדת צריכה להיות דוגמה לכל אזרח של מדינת ישראל. בלי אנשים כאלו מדינת ישראל לא הייתה קיימת ואנו לא היינו כאן.